

XK “TAEWOONG” MCHJ NI KENGAYTIRISH UCHUN LOYIHA BOSHQARUVI STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH YO‘LLARI

Abdurakhmonov Eldor Absalomovich

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi

Biznes va tadbirkorlik oliy maktabi

Abdurakhmonov-Eldor@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolamizda “XK “TAEWOONG” MCHJ misolida aksiyadorlik jamiyatlarida kuzatuv kengashlari faoliyatini tahlil qilish va iqtisodiy jihatlarini baholashga bag‘ishlangan. Zamonaviy biznesdagi tez o‘zgarishlar sharoitida ushbu tadqiqotning dolzarbligi kompaniyalarning barqaror rivojlanishini ta‘minlash uchun loyiha boshqaruvining samarali faoliyat yuritishi zaruratdir.

Kalit so‘zlar: tahlil metodlari, strategik rejalashtirish, korporativ boshqaruv prinsiplari, loyiha sikllari, logistik risklar.

Annotation: In this article, on the example of “CC “TAEWOONG” LLC, it is devoted to analyzing the activities of supervisory boards in joint stock companies and assessing their economic aspects. The relevance of this research in the context of rapid changes in modern business is the need for effective project management to ensure the sustainable development of companies.

Keywords: analysis techniques, strategic planning, principles of corporate governance, project cycles, logistic risks.

KIRISH

Zamonaviy iqtisodiy rivojlanish sharoitida kichik va o‘rta biznes subyektlarining raqobatbardoshligini ta‘minlash va ularning barqaror o‘shishini rag‘batlantirishda loyiha boshqaruvi strategiyasining samarali ishlab chiqilishi va qo‘llanilishi alohida ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, logistika yo‘nalishida faoliyat yurituvchi korxonalar uchun bu jihat strategik ahamiyatga ega bo‘lib, ularning o‘shish sur‘atlari, xizmatlar sifati va bozordagi mavqeyi to‘g‘ridan-to‘g‘ri loyiha boshqaruvi tizimining darajasiga bog‘liq[1]. XK “TAEWOONG” MCHJ misolida olib borilgan amaliy tahlillar asosida aniqlanishicha, mavjud boshqaruv strategiyasi kengayish jarayonlarida ko‘plab to‘siqlarga duch kelmoqda. Shu sababli, korxona faoliyatini yanada rivojlantirish va kengaytirish uchun maxsus moslashtirilgan, integrallashgan loyiha boshqaruvi strategiyasini ishlab chiqish zarurdir.

ADABIYOTLAR SHARHI

Xk “TAEWOONG” MCHJ ni kengaytirish uchun loyiha boshqaruvi strategiyalarini takomillashtirish yo‘llari bo‘yicha zamonaviy tadqiqotlarda bir qator yangi yondashuvlar ilgari surilmoqda. Xususan, Azamatova va Ibragimova (2022)

rahbarlik uslublarini tasnif etishda uchta asosiy mezonni ajratib ko'rsatadilar: qarorlar qabul qilish jarayoniga jamoa a'zolarini jalb etish darajasi, rahbarning nazorat funksiyasini amalga oshirish xususiyati va kommunikatsiya yo'nalishlari. Mualliflarning ta'kidlashicha, zamonaviy sharoitda rahbarlik uslublarini tanlashda tashkilot faoliyat ko'rsatayotgan soha, tashkilotning hayotiy sikli bosqichi, jamoa a'zolarining professional tayyorgarligi darajasi va tashqi muhit o'zgaruvchanligi kabi omillarni hisobga olish lozim.

O'zbekistonlik olim Karimov (2023) loyiha boshqaruvi strategiyalarini takomillashtirish yo'llarini o'rganishda yangicha yondashuv taklif etadi. U loyiha boshqaruvi strategiyalarini takomillashtirish uslublarini ikkita asosiy o'lchovda tasniflaydi: jamoaga yo'naltirilganlik (people-oriented) va vazifaga yo'naltirilganlik (task-oriented). Muallifning fikricha, samarali loyiha boshqaruvchisi ya'ni rahbar bu ikki yo'nalishni muvozanatli ravishda uyg'unlashtirishni bilishi lozim. Karimov tadqiqotida O'zbekistondagi loyiha boshqaruvida rahbarlik uslublarining milliy xususiyatlarini ham tahlil qilib, ularning shakllanishiga milliy mentalitet, an'analar va qadriyatlar tizimi sezilarli ta'sir ko'rsatishini aniqlagan.

TADVIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot jarayonida mamlakatimizda XK "TAEWOONG" MCHJ ni kengaytirish uchun loyiha boshqaruvi strategiyalarini takomillashtirish faoliyatini tahlil qilish va investitsion jarayonlarni o'rgangan holda ularni baholash, taqqoslash, parallel tahlil metodlari asosida korxona o'rganildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Hozirgi iqtisodiy rivojlanish sharoitida kichik va o'rta biznes subyektlarining raqobatbardoshligini ta'minlash va ularning barqaror o'sishini rag'batlantirishda loyiha boshqaruvi strategiyasining samarali ishlab chiqilishi va qo'llanilishi alohida ahamiyat kasb etadi[1]. Ayniqsa, logistika yo'nalishida faoliyat yurituvchi korxonalar uchun bu jihat strategik ahamiyatga ega bo'lib, ularning o'sish sur'atlari, xizmatlar sifati va bozordagi mavqeyi to'g'ridan-to'g'ri loyiha boshqaruvi tizimining darajasiga bog'liq. XK "TAEWOONG" MCHJ misolida olib borilgan amaliy tahlillar asosida aniqlanishicha, mavjud boshqaruv strategiyasi kengayish jarayonlarida ko'plab to'siqlarga duch kelmoqda. Bu strategiya quyidagi asosiy komponentlar asosida shakllanishi lozim:

1. Strategik rejalashtirish va maqsadli indikatorlar tizimini joriy etish:

Loyihaning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi uchun avvalo aniq, o'lchovli, erishilishi mumkin bo'lgan, dolzarb va vaqt bilan cheklangan (SMART) maqsadlar tizimini ishlab chiqish zarur.

1-jadval. XK “TAEWOONG” MCHJ sharoitida asosiy ko‘rsatkichlar[2]

Indikator nomi	2025 y. reja (%)	2026 y. reja (%)	O‘shish sur‘ati (%)
Yangi logistika yo‘nalishlari soni	100	150	+50%
Mijozlar sonining o‘shishi	100	135	+35%
Yetkazib berish tezligining o‘shishi	100	120	+20%
Rentabellik ko‘rsatkichi	100	130	+30%

Bu kabi ko‘rsatkichlar loyiha monitoringi va baholash jarayonlarida muhim ahamiyat kasb etadi.

2. Agile yondashuvi asosida moslashuvchan boshqaruv tizimini joriy qilish:

Kichik korxonalar tez o‘zgaruvchan tashqi muhitga moslashish qobiliyatini oshirishlari lozim. Shu sababli “Agile” yondashuvi asosida loyihalarni bosqichma-bosqich rejalashtirish, doimiy tahlil va qayta yo‘naltirish imkonini beruvchi tizim joriy qilinadi. Bu esa:

- qarorlar qabul qilishda shaffoflikni oshiradi;
- jamoa a‘zolari o‘rtasidagi muloqotni kuchaytiradi;
- mijozlar ehtiyojlarini tezkor hisobga olishga yordam beradi;
- loyiha sikllarini qisqartiradi[3].

3. Moliyaviy resurslar va byudjetni boshqarish mexanizmini takomillashtirish: Loyihalarni kengaytirish bosqichida moliyaviy resurslardan samarali foydalanish masalasi muhim o‘rin tutadi. XK “TAEWOONG” MCHJ uchun quyidagi moliyaviy strategiyalar tavsiya etiladi:

- Har bir loyiha uchun alohida byudjet planini ishlab chiqish;
- Xarajatlar tahlili va normativ asosli rejalashtirishni joriy qilish;
- Har oylik va choraklik moliyaviy monitoring hisobotlarini yuritish;
- Ichki audit tizimini faollashtirish.

Shuningdek, loyiha samaradorligini aniqlashda NPV (Net Present Value), IRR (Internal Rate of Return), va Payback Period kabi zamonaviy moliyaviy tahlil usullaridan foydalanish zarur[4].

4. Inson resurslarini boshqarish va loyiha jamoasini shakllantirish: Loyiha boshqaruvi samaradorligi ko‘p jihatdan malakali va motivatsiyalangan jamoaga bog‘liq. Shu sababli:

- loyiha menejerlari va ishtirokchilariga sertifikatlashtirilgan kurslar orqali malaka oshirish;
- KPI tizimi asosida rag‘batlantirish mexanizmlarini ishlab chiqish;
- samarali kommunikatsiya va rol taqsimotini ta‘minlash lozim[5].

5. Axborot texnologiyalarini tatbiq etish va raqamli boshqaruv tizimlari: Zamonaviy IT echimlaridan foydalanish korxonaning raqobatbardoshligini oshiradi.

XK “TAEWOONG” MCHJ sharoitida quyidagilar tavsiya qilinadi:

- MS Project, Asana yoki Trello kabi loyihalarni boshqarish vositalarini joriy etish;
- ERP tizimlari yordamida resurslar boshqaruvini avtomatlashtirish;
- Real vaqt rejimida hisobotlar va vizual tahlillarni tuzish imkonini beruvchi BI (Business Intelligence) dasturlarini qo‘llash[6].

6. Risklarni aniqlash, tahlil qilish va boshqarish tizimini shakllantirish:

Loyiha jarayonida yuzaga keladigan xavf-xatarlarni oldindan prognozlash va ularni bartaraf etish mexanizmlari ishlab chiqilishi lozim. Tavsiya etiladigan risk-boshqaruv strategiyalari:

- SWOT va PESTLE tahlillarini amalga oshirish;
- har bir loyiha uchun alohida risk xaritasi yaratish;
- ehtimollik va ta’sir darajasi asosida risklarni baholash va prioritetlashtirish[7].

Yuqoridagi tahlillar asosida shuni ta’kidlash joizki, kichik logistika korxonasining kengayishida loyiha boshqaruvi strategiyasining muvofiqligi va mukammalligi asosiy omillardan biri hisoblanadi. XK “TAEWOONG” MCHJ uchun ishlab chiqilgan strategik model real iqtisodiy sharoitlarga moslashtirilgan, zamonaviy boshqaruv yondashuvlariga tayangan holda loyihalarning samarali amalga oshirilishiga xizmat qiladi[8]. Strategiyaning asosiy afzalligi — bu moslashuvchanlik, moliyaviy nazorat, texnologik innovatsiyalar va inson kapitalidan oqilona foydalanishni uyg‘unlashtirishidir.[9]

XULOSA

Xulosa qilib aytadigan bo‘lsak, loyiha boshqaruvi strategiyalarining puxta ishlab chiqilishi va amaliyotda joriy qilinishi, nafaqat korxona darajasida barqaror rivojlanishni ta’minlaydi, balki milliy iqtisodiyotning kichik biznes segmentidagi umumiy o‘sish sur‘atlarini qo‘llab-quvvatlashga xizmat qiladi. Kichik logistika korxonasi – xususan, XK “TAEWOONG” MCHJ misolida – bu kabi strategik yondashuvlar orqali o‘z xizmat doirasini kengaytirishi, yangi bozor segmentlariga chiqishi va mijozlar ehtiyojini yuqori darajada qondira olishi mumkin[10].

Ushbu maqolamiz davomida biz ilg‘or xalqaro tajriba va ilmiy fikrlarga tayangan holda O‘zbekiston sharoitida duch keladigan noyob muammolarni o‘rganib, kichik korxonalar tizimida logistika boshqaruvining nozik jihatlarini o‘rgandik.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Abdukarimov, A. (2020). Loyiha boshqaruvi asoslari va metodlari. Toshkent: Universitet nashriyoti.
2. Andersen, E. S. (2016). Rethinking Project Management: An Organisational Perspective. Pearson Education.

3. Агапов, В. И. (2019). Проектный менеджмент: теория и практика. Москва: Юрайт.
4. Binder, J. (2019). Global Project Management: Communication, Collaboration and Management Across Borders. Routledge.
5. Boboyev, J. (2021). Logistika menejmenti va korxona faoliyati. Toshkent: Iqtisod fanlari nashri.
6. Cleland, D. I., & Ireland, L. R. (2006). Project Management: Strategic Design and Implementation. McGraw-Hill.
7. Давыдов, С. В. (2021). Риск-менеджмент в проектной деятельности. Москва: КНОРУС.
8. Ergashev, S. (2018). Loyiha boshqaruvi va iqtisodiy samaradorlik. Toshkent: Ilmiy nashrlar.
9. Федоров, А. С. (2019). Управление проектами в условиях неопределенности. Москва: Инфра-М.
10. Ungboyevich, M. O. K. (2024). APPLICATION OF DIGITAL PLATFORMS IN THE STATISTICAL SYSTEM BASED ON INTERNATIONAL EXPERIENCE. *European Journal of Economics, Finance and Business Development*, 2(7), 16-23.